

ÁP DỤNG MÔ HÌNH LỚP HỌC ĐẢO NGƯỢC TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG ANH CHO SINH VIÊN KHÔNG CHUYÊN NGỮ TẠI HUỖT

ThS. Đặng Thị Minh Quyên *

Lời mở đầu

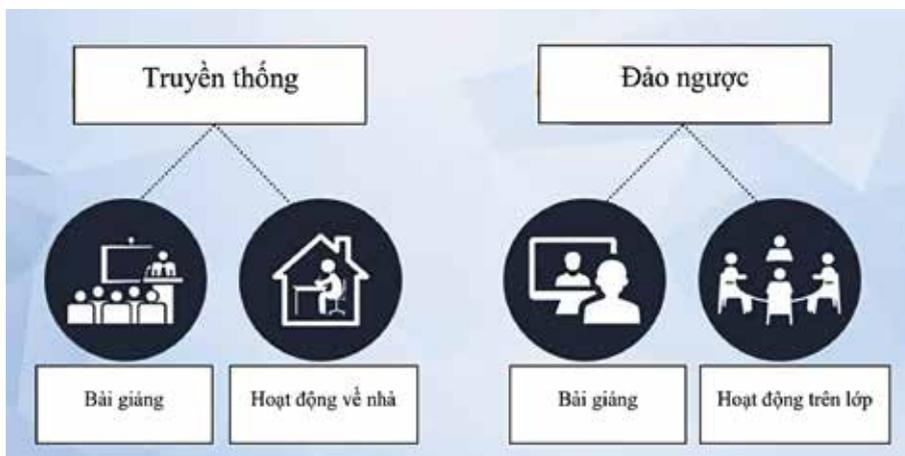
Sự phát triển của công nghệ thông tin đã ảnh hưởng đến hầu hết các mặt hoạt động của cuộc sống con người. Xã hội cũng đang dần dần làm quen với chuyển đổi số. Trong bất kể ngành nghề nào, đâu đâu chúng ta cũng bắt gặp việc ứng dụng công nghệ thông tin. Giáo dục nói chung và dạy ngoại ngữ nói riêng cũng không phải ngoại lệ và đang từng bước đi theo xu hướng này. Trong những năm gần đây, một trong những phương pháp giảng dạy có sự kết hợp giữa trực tiếp và trực tuyến được nhắc đến nhiều đó là lớp học đảo ngược (flipped learning). Phương pháp lớp học đảo ngược là một phương pháp đào tạo trong đó cung cấp nội dung học tập cho người học (thường là trực tuyến) học tập trước khi vào lớp, ngược so với kiểu đào tạo truyền thống là người học được cung cấp nội dung học trong thời gian học trên lớp. Trước bối cảnh thời lượng học tiếng Anh trên lớp giảm, sinh viên được yêu cầu dành nhiều thời gian tự học, và giảng viên cần ưu tiên thời gian luyện nghe nói nhiều trên lớp thì phương pháp đào tạo lớp học đảo ngược là một lựa chọn tốt cho giảng dạy tiếng Anh cho sinh viên không chuyên ngữ tại trường ta. Trong bài viết này, ngoài phần lý thuyết, tác giả sẽ tập trung vào việc áp dụng lớp học đảo ngược vào việc giảng dạy tiếng Anh cho sinh viên không chuyên ngữ học ở bậc A1 và A2 như thế nào.

I. Phương pháp lớp học đảo ngược

1. Định nghĩa

Lớp học đảo ngược ra đời khoảng năm 2007, khởi xướng bởi hai giáo viên trung học ở bang Colorado, nước Mỹ, là Jon Bergmann và Aaron Sams. Ngay sau đó, ý tưởng này được áp dụng rộng rãi trong nhiều trường học, từ tiểu học, trung học đến những năm đầu đại học. Thực tế, phương pháp này được nhiều đại học lớn trên thế giới, như Đại học Boston, Đại học Leicester, Đại học Texas,... sử dụng để cách mạng môi trường học tập. Lớp học này đã đảo ngược cách tổ chức dạy học truyền thống. Theo từ điển Cambridge, lớp học đảo ngược là phương pháp dạy học, trong đó người học trước tiên học về chủ đề mới ở nhà, đặc biệt online, sau mới thảo luận về chủ đề đó trong lớp. Wikipedia định nghĩa lớp học đảo ngược là phương pháp giảng dạy và loại hình học tập tích hợp nhằm tăng cường sự tham gia và học tập của người học bằng cách hoàn thành các bài đọc ở nhà và thực hiện giải quyết vấn đề trực tiếp trong giờ học. Phương pháp sư phạm này chuyển các hoạt động, kể cả những hoạt động có thể được coi là bài tập về nhà theo truyền thống, vào lớp học. Điều này có nghĩa là đầu vào bài học (giai đoạn liên quan đến giải thích, bài giảng hoặc đọc/nghe) được chuyển từ trong lớp học ra ngoài lớp học. Sự so sánh được thể hiện bằng minh họa dưới đây.

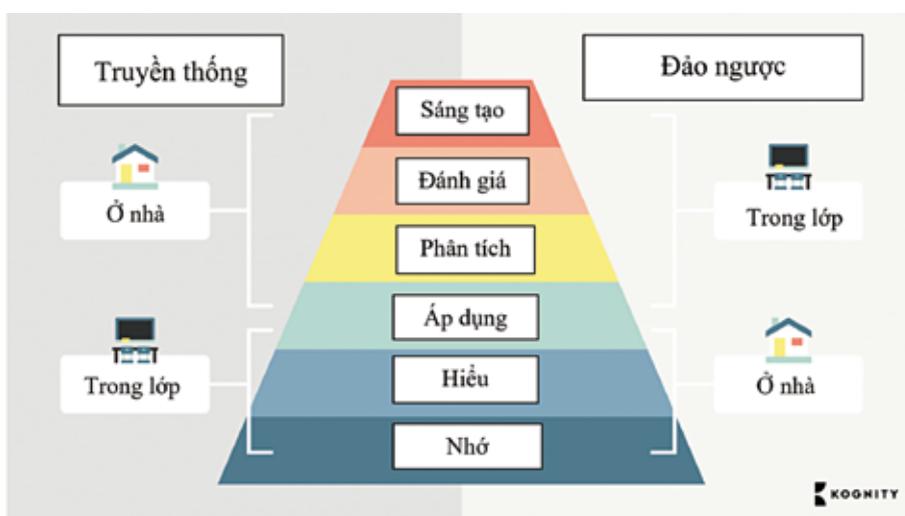
Hình 1. Sự khác biệt giữa lớp học truyền thống và lớp học đảo ngược dựa trên hoạt động học



Các nhà nghiên cứu cũng nêu lên sự khác biệt giữa lớp học truyền thống và lớp học đảo ngược dựa trên Thang đo nhận thức của Bloom (Bloom’s Revised Taxonomy). Trong lớp học truyền thống, hai cấp độ *Nhớ* (Remember) và *Hiểu*

(Understand) thường hiện qua các hoạt động trong lớp học. Các cấp độ còn lại thể hiện qua các hoạt động bài tập về nhà. Nay, trong lớp học đảo ngược, sinh viên phải thực hiện hai cấp độ hoạt động này trước khi tham gia lớp học.

Hình 2. Khác biệt giữa lớp học truyền thống và lớp học đảo ngược dựa trên Thang đo nhận thức Bloom



2. Vai trò của giảng viên và sinh viên trong lớp học đảo ngược

a. Vai trò của sinh viên khi ở nhà trong mô hình lớp học đảo ngược

- Xem bài giảng trực tuyến
- Xem lại tài liệu khóa học trực tuyến

• Đọc văn bản bản cứng hoặc bản mềm

- Tham gia vào thảo luận trực tuyến
- Thực hiện nghiên cứu

b. Vai trò của sinh viên khi ở trường trong mô hình lớp học đảo ngược

- Thực hành kỹ năng (do giáo viên hướng dẫn hoặc không hướng dẫn)
- Thảo luận trực tiếp với bạn học
- Tranh luận
- Thuyết trình
- Tham gia trạm học tập
- Thí nghiệm trong phòng thí nghiệm
- Đánh giá bạn học và tự đánh giá

c. Vai trò của giảng viên khi ở nhà trong mô hình lớp học đảo ngược

Carnevale (2022) đã chỉ ra rằng người dạy một lớp học đảo ngược đảm nhận vai trò khác với những gì chúng ta thường hình dung. Trong lớp học đảo ngược, người dạy không hướng dẫn trực tiếp, mà trở thành một trong những người hỗ trợ thiết lập nội dung, tạo ra bài tập về nhà và cung cấp một không gian học tập thân thiện để người học có thể tự khám phá.

3. Ưu điểm và thách thức khi áp dụng lớp học đảo ngược

a. Ưu điểm

Các nhà nghiên cứu đã chỉ ra lớp học đảo ngược có rất nhiều ưu điểm. Nổi bật hơn cả là:

- Giúp người học phát triển khả năng tự học trong môi trường thuận lợi nhất.
- Buộc người học phải chịu trách nhiệm hơn với việc học của mình.
- Cho phép người học học mọi nơi, mọi lúc, lặp lại đúng tốc độ học của cá nhân.
- Cho phép người dạy tận dụng thời gian tối đa trên lớp cho các hoạt động tập thể, tập trung vào hoạt động tư duy cấp cao, như phân tích, ứng dụng, đánh giá và sáng tạo.

b. Thách thức

Việc học theo phương pháp lớp học đảo ngược không phải là không có những

thách thức. Có một số khó khăn dễ nhận thấy nhất khi áp dụng mô hình lớp học đảo ngược là:

- Nhu cầu tạo ra nguồn học liệu cho sinh viên tự học online. Đây là công việc tốn nhiều thời gian, công sức và trí tuệ của giảng viên. Tuy nhiên, khi nguồn học liệu này được tạo ra thì chúng có thể được tái sử dụng.

- Quản lý việc tự học của sinh viên. Yêu cầu sinh viên học bài ở nhà chưa bao giờ là dễ dàng. Người học sẽ cần có một số mức độ tự chủ vì họ sẽ làm việc mà không có sự giám sát trực tiếp.

II. Áp dụng lớp học đảo ngược vào giảng dạy tiếng Anh

Mặc dù Flipped Learning được ra đời để phục vụ chủ yếu chương trình giáo dục phổ thông, nhưng nó vẫn có thể áp dụng cho giảng dạy ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng. Trong khi trong giáo dục phổ thông, một giáo viên sẽ giảng cho người học của họ về một chủ đề nhất định, thì một giáo viên tiếng Anh sẽ cung cấp cho người học ngôn ngữ đích đến được trình bày trong một ngữ cảnh rõ ràng, chẳng hạn như một văn bản. Vấn đề ở đây là, phần nào của bài học ngôn ngữ sẽ phù hợp và có thể được chuyển sang mô hình lớp học đảo ngược? Kerr (2020) đã chỉ ra rằng giao tiếp là trọng tâm của việc học ngôn ngữ, và hầu hết các hoạt động giao tiếp cần người học ở cùng nhau cùng một lúc (dù trong phòng thực hay phòng ảo). Do đó, hãy đảo ngược các hoạt động học tập ít giao tiếp để các hoạt động này diễn ra ngoài lớp học và giảng viên có thể dành nhiều thời gian trên lớp hơn cho hoạt động giao

tiếp. Và Kerr cũng gợi ý 3 hoạt động chúng ta có thể chuyển sang mô hình lớp học đảo ngược. Đó là: ngữ pháp, từ vựng và xây dựng ý tưởng (brainstorming) cho bài viết. Ứng với Thang nhận thức của Bloom thì khi học những phần này sinh viên chỉ chủ yếu áp dụng hai cấp độ đầu là Nhớ và Hiểu.

III. Đề xuất áp dụng lớp học đảo ngược vào giảng dạy Speakout Elementary

Từ năm học 2019-2020, giáo trình Speakout Elementary đã được lựa chọn làm giáo trình chính thức đưa vào giảng dạy sinh viên không chuyên ngữ tại trường ta. Giáo trình có tất cả 12 bài (Units) và giới thiệu đến người học 24 hiện tượng ngữ pháp trình độ sơ cấp, khoảng 36 nhóm từ vựng, mỗi nhóm có khoảng 10 đến 20 từ/cụm từ (một số nhóm lên đến 26 từ như chỉ đồ ăn, thực phẩm) và 12 bài viết (điền mẫu tờ khai, viết đoạn văn ngắn, viết email)

Theo cách giảng dạy từ vựng và ngữ pháp thông thường, giảng viên sẽ đi theo các bước: PPP – **Presentation – Practice – Produce**. Presentation: Người dạy cung cấp kiến thức trong một ngữ cảnh và làm mẫu để giúp người học hiểu được kiến thức đó. Practice: Người học được thực hành theo hướng dẫn với các bài tập nhằm tăng độ chính xác khi sử dụng ngữ liệu (trắc nghiệm, điền vào chỗ trống...). Production: Người học được thực hành với các bài tập tự do hơn, nhằm tăng độ trôi chảy khi sử dụng ngữ liệu đó (thảo luận, trình bày ý kiến, giải quyết vấn đề...).

Dạy viết đoạn văn ngắn ở trình độ sơ cấp (khoảng 80 – 100 từ) thường liên

quan đến chủ đề cho sẵn của bài học và các câu hỗ trợ thường được gợi ý bằng các câu hỏi nghi vấn What – When – Where – How – Who,... Đây chính là phần giảng viên hướng dẫn sinh viên làm brainstorming cho bài viết. Từ thực tế này, tác giả đề xuất chuyển 2P đầu tiên của dạy từ vựng và ngữ pháp và brainstorming của phần viết sang mô hình lớp học đảo ngược. Cụ thể như sau:

- Phần Presentation trong Ngữ pháp và Từ vựng sẽ là video bài giảng giảng viên hướng dẫn. Trong video bài giảng, sẽ có phần giảng viên giảng bài như đang đứng lớp được ghi lại và nội dung bài giảng có thể chạy trên Powerpoint hoặc trên bất kỳ hình thức trình chiếu nào khác. Hiện tại, có rất nhiều các bài giảng về từ vựng và ngữ pháp có sẵn trên mạng nhưng sẽ có những phần không giống với nội dung đang học trong giáo trình của sinh viên. Vì lý do đó, tác giả vẫn đề xuất việc giảng viên tự làm bài giảng sẽ phù hợp hơn là lấy bài có sẵn. Phần Practice sẽ là các bài luyện được đưa lên các app để sinh viên dễ dàng tiếp cận, làm bài và tự kiểm tra như Quizlet hay Shubclassroom. Phần Production trên lớp có thể sẽ là làm các hoạt động giao tiếp hoặc mở rộng còn lại trong bài học.

- Phần brainstorming của bài viết cũng sẽ được giảng viên đưa lên video bài giảng. Sinh viên tự xem và làm theo hướng dẫn của giảng viên. Tự tìm tòi và đưa ra các ý của mình rồi sau đó bắt tay viết đoạn văn. Giờ viết trên lớp sẽ chỉ còn là trao đổi với bạn học và giảng viên về bài viết của mình để sau đó viết hoàn thiện bản cuối.

Việc áp dụng lớp học đảo ngược vào giảng dạy tiếng Anh ở trường cũng sẽ gặp những khó khăn và thách thức được đề cập ở trên. Tuy nhiên, chúng ta lại có những lợi thế riêng. *Thứ nhất*, đó là yếu tố con người. Giảng viên của khoa tiếng Anh độ tuổi còn trẻ và rất năng động, sáng tạo nên việc tiếp cận công nghệ không phải là cái gì quá mới mẻ, khó khăn. *Thứ hai*, đó là giáo trình giảng dạy. Giáo trình giảng dạy ngoại ngữ được lựa chọn từ nguồn có sẵn trên thị trường, do các tác giả và nhà xuất bản uy tín soạn và phát hành. Bộ sách có đầy đủ sách học, sách bài tập, app cho sinh viên luyện và sách hướng dẫn giảng dạy. Nội dung và các bước giảng dạy đã có sẵn cho chúng ta đưa lên video bài học. *Thứ ba*, bài giảng đã được chuyển lên Powerpoint. Việc tạo thành video sẽ không quá tốn công sức và thời gian. *Và thứ tư*, trường có các chuyên viên về truyền thông và Khoa Công nghệ Thông tin. Đây sẽ là hai trợ thủ đắc lực giúp việc quay và biên tập video được thực hiện một cách chuyên nghiệp hơn nếu đội ngũ giảng viên cần.

Giải pháp cho những khó khăn bắt cấp khi áp dụng lớp học đảo ngược

- Thành lập nhóm giảng viên có kinh nghiệm giảng dạy, soạn bài tập và sử dụng các app trong giảng dạy ngoại ngữ. Nếu cần, có thể chuyển hoạt động này thành nghiên cứu khoa học, biên soạn tài liệu giảng dạy để tính kinh phí hỗ trợ giảng viên tham gia.

- Tổ chức tập huấn cho nhóm giảng viên về cách quay và biên tập video. Nếu cần mới các chuyên viên Truyền thông

hoặc Công nghệ Thông tin tham gia nhóm biên soạn video bài học.

- Giảng viên thường xuyên nhắc nhở và động viên sinh viên tự học thông qua các kênh, như nhóm zalo, nhóm Facebook Group của lớp, đồng thời tính điểm tự học cho sinh viên.

Yêu cầu đối với bài học trên video video bài giảng

Vì sinh viên phải tự học ở nhà, không có giảng viên dạy trực tiếp nên để một video video bài giảng bài học thu hút được sinh viên và đạt được mục đích chuyển tải nội dung học cho sinh viên tự học thì giảng viên cần lưu ý:

- Độ dài bài giảng nên trong phạm vi từ 5 đến 15 phút. Theo nghiên cứu từ Ball State, những video ngắn hơn này giúp sinh viên dễ dàng chú ý và tiếp tục tham gia. Nghiên cứu cho thấy rằng các bài giảng nhỏ hiệu quả nhất có thể thực sự hoạt động dưới 7 phút. Đây là thời gian vừa đủ để tập trung mỗi video vào một chủ đề duy nhất.

- Ngôn ngữ giảng nên là tiếng Việt để đảm bảo sinh viên trình độ A0 cũng có thể hiểu được, đặc biệt là khi dạy ngữ pháp. Khi giảng viên nói minh họa là tiếng Anh thì nên để cụm từ/câu tiếng Anh đó xuất hiện trên màn hình.

- Nội dung bài học trên video bài giảng phải ngắn gọn và tập trung, bám sát nội dung trong giáo trình.

- Giảng viên nói rõ ràng, chậm và tự nhiên và phải xuất hiện trong video bài giảng để sinh viên theo kịp và tạo cảm giác không ‘ảo’.

Lời kết

Lớp học đảo ngược là xu hướng tất

yếu trong giáo dục thời kỳ kỷ nguyên số. Mặc dù còn có các mặt hạn chế nhưng chúng ta không thể phủ nhận những điểm mạnh của mô hình này. Với sự phát triển của công nghệ hiện đại, chỉ cần có mạng Internet là sinh viên có thể tiếp cận với video bài giảng trực tuyến bằng nhiều phương tiện khác nhau như máy tính bảng, điện thoại thông minh, laptop và chủ động việc học ở mọi không gian và thời gian. Việc học của sinh viên không chỉ còn nằm trong giờ học trên lớp mà còn được dàn trải đều trong khoảng thời gian trước và sau khi đến lớp, điều này hoàn toàn phù hợp với việc học theo tín chỉ. Thời gian trên lớp hạn chế sẽ được sử dụng cho những hoạt động tương

tác và mở rộng từ nội dung cơ bản sinh viên đã học ở nhà như các nghiên cứu tình huống, thảo luận nhóm, bài tập mô phỏng, v.v... nhằm tăng cường thêm kỹ năng giao tiếp và làm việc nhóm bằng tiếng Anh, đây đang được coi là những kỹ năng quan trọng nhưng giảng viên không có đủ thời gian trên lớp hướng dẫn. Còn việc đưa bài giảng trực tiếp lên trực tuyến cũng không phải quá khó khăn vì giảng viên trong trường đã quen với sử dụng công nghệ và thực sự sáng tạo trong giảng dạy qua trải nghiệm hơn 2 năm dạy trực tuyến. Đã đến lúc chúng ta tận dụng công nghệ hơn nữa để cải tiến cách dạy và học tiếng Anh, để không bị tụt hậu và để bứt phá./.

Tài liệu tham khảo

1. Carnevale, J. (2022) Roles in a Flipped Classroom: Teachers & Students. <https://study.com/academy/lesson/roles-in-a-flipped-classroom-teachers-students.html>
2. Kerr, P. (2020) How to get your flipped classroom started. Truy cập từ <https://www.cambridge.org/elt/blog/2020/07/01/how-to-get-your-flipped-classroom-started/>
3. <https://www.globsyn.edu.in/blog/how-is-flipped-classroom-flipping-the-role-of-traditional-classroom-pedagogy>
4. [https://study.com/academy/lesson/roles-in-a-flipped-classroom-teachers-students.html #:~:text=In%20a%20flipped%20classroom%2C%20the,that%20students%20can%20explore%20in.](https://study.com/academy/lesson/roles-in-a-flipped-classroom-teachers-students.html#:~:text=In%20a%20flipped%20classroom%2C%20the,that%20students%20can%20explore%20in.)
5. <https://ihworld.com/ih-journal/ih-journal-blog/flipping-the-lesson-in-elt/>
6. <https://elearning.tki.org.nz/Teaching/Future-focused-learning/Flipped-learning#js-tab-container-1-tab-3>
7. <https://www.panopto.com/blog/how-to-make-flipped-classroom-video/>
8. <https://www.teachthought.com/learning/the-definition-of-the-flipped-classroom/>